

De Brabantse ridderorde van het gulden masker tussen 1963 en 1982

ENKELE VOORAFBESCHOUWINGEN

Wat is een Ridder?

In diverse woordenboeken wordt dit begrip omschreven als volgt:

- een persoon die tot de hoogste rang in de samenleving behoort, vroeger meestal residerend in gotische kastelen.
- een geharnast strijder, meestal te paard, of een dolend mens op avontuur (Don Quichot) of iemand die, in de Middeleeuwen, optreedt als beschermer van edelvrouwen.
- lid van een geestelijke Orde, bv. in de tijd van de Kruistochten, o.m. Ridder in de Orde der Tempeliers, Orde van Malta, Duitse Orde.
- lid van een wereldlijke adele Orde door een vorst opgericht: Orde van het Gulden Vlies (Brugge).
- rang van een edelman tussen jonkheer en baron.
- een persoon die een speciaal kunstambacht uitoefent Ridder van het penseel, van de pen, van de schaar.
- ten slotte, aangepast aan deze tijd, een persoon die zich inspant om de kunst op amateuristische wijze onbaatzuchtig te dienen, dit kan o.m. door het vrijetijdstheater.

Het liefhebberstoneel is sedert de Middeleeuwen een sterke hefboom geweest tot bevordering van moedertaal, volkskunst en ontspanning.

Er bestonden in het Vlaamse land rond 1860 reeds 107 Nederlandstalige toneelverenigingen, honderd jaar later werden er dat 800 à 1000, al of niet gegroepeerd in de drie landelijke Vlaamse toneelverbonden.

De bevordering van het amateurtoneel door zijn liefhebbers mocht wel onderlijnd worden en daarom werd in de provincie Brabant in 1963 overgegaan tot de oprichting van de Orde van het Gulden Masker.

Een Ridderorde

- is een vereniging waarin de leden de ridderslag toegediend krijgen en de riddergelofte afleggen (de eed van trouw)
- is een bepaalde vereniging van geestelijke Ridders
- is een instelling tot erkenning van bewezen diensten (Ridders van het Gulden Vlies, de nationale Orden)
- is het uiterlijk versiersel van de Orde (een lint, een kruis, een ster).

Voor wat de Orde van het Gulden Masker betreft hebben wij een halssnoer en een kenteken de Brabantse Leeuw met toneelmasker.

Een Ridderlint is een lintje van een ridderorde op de kraag van het vest.

De Ridderplicht is wat een goed mens betaamt te doen.

Een Ridderschaar was eertijds de samenkomst van edelen die zitting hadden in de Staten van de verschillende gewesten.

Een Ridderslag is een schouderlag met een houten knots of met de platte kant van een bloot zwaard, waarbij de persoon tot Ridder wordt geslagen en zijn eed van trouw aan de Orde zweert.

ENKELE BESTAANDE ORDEN

Orde van Malta (Sint-Jan van Jeruzalem)

Orde der Tempeliers

Duitse Orde

Ordre International du Mérite de l'Europe (Europese Gemeenschap)

Nationale Orden: Leopoldsorde, Kroonorde, Ordre Leopold II
Ridders van de Letterkunde (Academiën)
Orde van de Roer- of Moutstok (Brussel)
Ordre des "Tastevins" (Wijnproevers)
Orde van de Ridders der Fijnkost-eetmalen
Orde van de Oester (K. T. De Margriet, Leuven)
Orde van het Casino te Oostende
Orde van de Wijn-Isclaniër te Overijse
Orde van de Garnalen van de Belgische kust
Orde van de Poesjenellen (Brussel).

De Orde van het Gulden Masker staat onder de auspiciën van het Provinciaal Toneel verbond van Brabant waar ze opgericht werd.

De Orde omvat alle Ridders en wordt bestuurd door haar Hoge Raad, waarvan de leden gekozen worden door het Algemeen Kapittel of de verplichte jaarvergadering van de Ridders.

OORSPRONG EN ONTSTAAN VAN ONZE BRABANTSE ORDE VAN HET GULDEN MASKER

Tot de stichting van de Orde van het Gulden Masker werd door het bestuur van het Provinciaal Toneelverbond van Brabant besloten op 3 juni 1962, toen voorzitter J. Poffé ook als algemeen voorzitter van het Koninklijk Nationaal Toneelverbond van België aangesteld werd.

Een commissie werd samengesteld en zou de Ordonnantiën of Statuten van de Orde opstellen.

Hiertoe werkten de heren Maurissen, Jespers, Verdeyen, Lamey, Mardulijn, Steppé, Rongé, Danneel en Poffé samen.

De heer Maurissen bestudeerde het reglement van de Orde van het Gulden Vlies en de statuten van de Orde der Ridders van de Moutstok.

De heer Jespers ging de zaak bepleiten op het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur waar de heer Vanden Borre de toenmalige secretaris-generaal was.

Op uitnodiging was de oprichtingscommissie tegenwoordig op de inwijding van een Ridder in de Orde van de Roerstok. Op deze intronisatie werden praktische gegevens genoteerd ten dienste van de eigen Orde.

Statuten werden opgesteld en door het P.T.V.-bestuur, na besprekingen op 20 oktober en 10 november 1963 goedgekeurd.

Ondertussen was de Orde echter beginnen werken.

Tijdens een academische zitting op 27 januari 1963 in een eivolle Vlaamse Schouwburg, waar o.a. secretaris-generaal Vanden Borre, de Brusselse Schepenen van cultuur, mevrouw Van Leynsele en tal van prominenten uit de Brabantse toneelwereld aanwezig waren, werd de Orde van het Gulden Masker officieel voor gesticht verklaard. Een grandioze receptie volgde hierop in het foyer van de schouwburg en daar werd onder trompetgeschal en met neerbuigende verenigingsvaandels de heer J. Poffé als eerste Ridder-Grootmeester aangesteld.

De HOGE RAAD in de Orde van het Gulden Masker.

Aangezien er slechts één Ridder bestond, de heer J. Poffé, werd de Hoge Raad samengesteld uit de voorzitters van de Brabantse Gewestelijke en Stedelijke Toneelverbonden.

Toen er voldoende Ridders waren, werd beslist de Ordonnantiën een eerste maal te herzien en al de functies in de Hoge Raad toe te vertrouwen aan Ridders, met inachtneming van zekere verworven rechten. Deze nieuwe statuten werden op het Algemeen Kapittel goedgekeurd in zitting van 7 juni 1980 en verder aangepast in zitting van 13 juni 1981.

Lijst van Medestichters op 27 januari 1963:

J. Poffé	Ridder-Grootmeester, voorzitter P.T.V. Brabant
R. Verdeyen	Grootkanselier, oudste bestuurslid
K. Jaspers	Griffier, secretaris P. T. V. -Brabant
A. Andriessens	Raadslid, voorzitter Toneelverbond Vilvoorde
J. Boddaer	Raadslid, voorzitter Toneelverbond Tienen
D. Danneel	Raadslid, voorzitter Toneelverbond Zennevallei
F. Doms	Raadslid, voorzitter Toneelverbond N-W Brabant
L. Lamey	Raadslid, voorzitter Toneelverbond Leuven
F. Mardulijn	Raadslid, voorzitter Toneelverbond Koekelberg
A. Maurissen	Raadslid, voorzitter Toneelverbond S.J. Molenbeek
V. Rongé	Raadslid, voorzitter Toneelverbond Brussel
J. L. Steppé	Raadslid, voorzitter Toneelverbond N-O Brussel

Griffier Jaspers overleed op 16 april 1974 en werd opgevolgd door A.W. Maurissen, die plotseling overlijdt op 25 december 1978.

G. De Ridder, voorzitter P. T. V. -Brabant, zou als Griffier ad interim fungeren tot de aanstelling van de heer L. Michiels, voorzitter van K. T. De Kunstvrienden, Brussel als Griffier op 9 juni 1979.

De heer R. Verdeyen, mecenas voor de Orde werd ziek en nam ontslag als Grootkanselier. Hij overlijdt op 15 januari 1977. Op het Algemeen Kapittel van 7 juni 1975 wordt de heer L. Lamey, voorzitter van het Verbond van Vlaamse Toneelverenigingen van Leuven, tot nieuwe Grootkanselier bevorderd.

Om de goede gang van zaken bij een inwijding te regelen wordt op 30 mei 1977 de heer G. De Ridder, voorzitter van P. T. V. -Brabant, als Ceremoniemeester aangesteld.

Na het overlijden van de heer A.W. Maurissen neemt de heer D. Danneel, de functie van Knotsdrager over.

De heer V. Rongé heeft op de kapittel zitting van 7 juni 1980 zijn ontslag als penningmeester ingediend en werd in die functie door de heer Ph. De Saedeleer opgevolgd.

Bij schrijven van 20 november 1980 nam Grootmeester J. Poffé ontslag wegens leeftijdsredenen.

Aan beide heren Poffé en Rongé werd de Eretitel van hun neergelegd ambt verleend.

Tijdens de plenaire zitting van het Algemeen Kapittel op 13 juni 1981 wordt beslist de heer J. MENNEKENS, voorzitter van K. T. De Violier, Jette en Ridder in de Orde, als nieuwe Grootmeester van de Orde aan te stellen.

Wij wensen hem van harte geluk en hopen dat hij in een geest van wederzijds vertrouwen en vriendschap de toekomst van onze Brabantse Orde van het Gulden Masker zal veiligstellen en tot verdere bloei brengen.

HUIDIGE HOGE RAAD VAN DE ORDE VAN HET GULDEN MASKER

Eregrootmeester	J. Poffé (1963) (x)
Erepenningsmeester	V. Rongé (1972)
Grootmeester	J. Mennekens (1976)
Grootkanselier	L. Lamey (1972)
Griffier	L. Michiels (1973)

Penningmeester	Ph. De Saedeleer (1967)
Knotsdrager	D Danneel (1970)
Ceremoniemeester	G. De Ridder (1976)
Raadsleden-medestichters	J. Boddaer (F. Mardulijn)

(x) De jaartallen achter de naam van de personen duiden het jaar van hun benoeming als Ridder in de Orde aan

(naar J. Poffé – januari 1982)